

Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Công thương vừa phối hợp với các bộ, ngành và 25 tỉnh biên giới tổ chức hội nghị trực tuyến, nhằm nắm bắt khó khăn, vướng mắc và đề xuất các giải pháp tháo gỡ, cũng như phát triển bền vững kinh tế khu vực biên giới.

► Bài & ảnh: **Thanh Loan**

Định hướng phát triển kinh tế các tỉnh biên giới

Trình bày báo cáo tổng hợp về tình hình phát triển kinh tế khu vực biên giới, đại diện Vụ Thị trường châu Á - châu Phi (Bộ Công thương) cho biết, mặc dù gặp nhiều khó khăn, nhưng các tỉnh khu vực biên giới đã chủ động, nỗ lực vươn lên, vừa đảm bảo an ninh quốc phòng, phòng chống dịch Covid-19 hiệu quả, vừa duy trì phát triển kinh tế. Nhờ đó, kinh tế các tỉnh và khu vực biên giới tiếp tục duy trì tăng trưởng dương, trong đó nhiều địa bàn có tốc độ tăng trưởng cao hơn mức trung bình của cả nước. Nếu như năm 2020, có 15/25 tỉnh tăng trưởng cao hơn mức bình quân chung của cả nước, thì 6 tháng đầu năm 2021 đã tăng thêm 5 tỉnh. Đáng kể, nhiều tỉnh tăng trưởng với tốc độ 2 con số; 2/3 số tỉnh có chỉ số phát triển sản xuất công nghiệp tăng trưởng cao hơn mức bình quân cả nước.

Vụ Thị trường châu Á - châu Phi (Bộ Công thương) cho biết thêm, bước đầu, cơ sở hạ tầng phục vụ phát triển công nghiệp và thương mại tại khu vực biên giới đã được hình thành. Đến nay, cả nước đã thành lập 26 khu kinh tế cửa khẩu trên cả 3 tuyến biên giới với Lào, Campuchia và Trung Quốc. Các tỉnh biên giới, khu vực biên giới đã có 267 cụm công nghiệp hoạt động với tổng diện tích là 8.799 ha; tương ứng chiếm 36,6% số lượng và 39,4% diện tích các cụm công nghiệp đang hoạt động của cả nước.

Tuy nhiên, cùng với những mặt tích cực, đại diện các địa phương cũng nêu lên một số tồn tại trong quá trình phát triển kinh tế khu vực biên giới. Theo đó, so với mặt bằng chung, kinh tế xã hội các vùng biên giới còn chậm phát triển; cơ cấu kinh tế chủ yếu vẫn dựa vào nông nghiệp; chưa hình thành vùng sản xuất tập trung; việc xây dựng thương hiệu và hình thành chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ còn yếu. Do đó, kim ngạch thương mại biên giới năm 2020 đạt 30 tỷ USD, chỉ chiếm 5,5% trong tổng kim ngạch thương mại của cả nước.

Nhìn nhận thẳng thắn các vấn đề, Bộ trưởng Bộ Công thương Nguyễn Hồng Diên cho rằng, những tồn tại kể trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân như thiếu vốn cho đầu tư phát triển (chủ yếu nhà nước ít, dân trí); kết cấu hạ tầng giao thông thiếu và xuống cấp; tâm lý e ngại (nhất là tư nhân) đầu tư vào khu vực biên giới (rủi ro, lợi thế cạnh tranh thấp). Ngoài ra, việc quy hoạch kém, thiếu tầm nhìn dài hạn, công tác đầu tư quản lý cửa khẩu chưa theo kịp nhu cầu phát triển; thủ tục cấp phép, thông quan còn rườm rà... cũng là những rào cản cho sự phát triển kinh tế khu vực biên giới.

Trên cơ sở đánh giá, phân tích các nguyên nhân, Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên nhận định, thời gian tới, Việt Nam cần tập trung xây

dựng chiến lược, kế hoạch phát triển công nghiệp thương mại giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2045 trên cơ sở tích hợp với quy hoạch vùng, tỉnh. Đồng thời, triển khai quy hoạch phát triển công nghiệp, thương mại biên giới, cửa khẩu... tương xứng với tiềm năng, lợi thế của khu vực. Cùng với đó, nghiên cứu đề xuất chính sách, hoặc ban hành chính sách địa phương đủ sức hấp dẫn, đồng bộ, khả thi để thu hút đầu tư hạ tầng kinh tế xã hội, nhất là đô thị và công nghiệp thương mại. Đặc biệt, ưu tiên bố trí phân bổ vốn ngân sách để đầu tư về giao thông, điện, nước, viễn thông và hạ tầng.

Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên cũng gợi ý, các địa phương cần tận dụng tốt quan hệ qua biên giới và các hiệp định thương mại tự do mà Việt Nam đã ký với các nước để thu hút đầu tư, phát triển công nghiệp, nông nghiệp công nghệ cao... phục vụ nhu cầu xuất khẩu. Chủ động đề xuất nâng cấp, mở mới các cửa khẩu để đáp ứng nhu cầu giao thương của người dân, DN các nước chung biên giới. Nâng cao năng lực sản xuất, đáp ứng yêu cầu xuất khẩu chính ngạch; hạn chế tới mức thấp nhất, tiến tới xóa bỏ xuất khẩu tiểu ngạch trong thương mại khu vực biên giới. Bên cạnh đó, vẫn tập trung kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ thị trường, chống buôn lậu và gian lận thương mại, tạo môi trường lành mạnh cho thương mại biên giới phát triển ■